VEGYIANYAG HÍRLEVÉL

LEVEGŐ MUNKACSOPORT - MTVSZ, 2006. AUGUSZTUS

MÁR MINDEN SZENNYEZETT

Újabb vizsgálatok is megerősítették, hogy a háztartási por jelentős mennyiségben tartalmaz az egészségre nézve káros hatású anyagokat. A vizsgálatok több kockázatos ipari adalékanyagot mutattak ki az esővízből is.

ÖSSZHANGBAN AZ EURÓPAI PÁRTOK EGY MÉRGEZŐ VEGYI ANYAG BETILTÁSÁBAN

Az Európai Parlament legnagyobb pártjai megegyeztek a szervezetben felhalmozódó, nehezen lebomló vegyület, a PFOS felhasználásának mielőbbi korlátozásáról.

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG BETILTOTT 22 HAJSZÍNEZŐ ANYAGOT

Az Európai Bizottság a fogyasztók egészségének védelme érdekében betiltotta 22 hajszínezék alkalmazását.

A NÖVÉNYVÉDŐSZEREK KÁROS HATÁSÚAK A FIÚK FEJLŐDÉSÉRE

Egyes növényvédő szerek már a magzati korban károsíthatják a fiúk nemi fejlődését.

LÉPÉSEK A POP ANYAGOK ELLEN

Az EU az 1991-ben elkészült növényvédelemről szóló irányelvének felülvizsgálatára készül, ezáltal biztosítva az emberi egészség és a környezet védelmének hatékonyabb biztosítását.

UNIÓS SZABÁLYOZÁS KÉSZÜL A FENNTARTHATÓ NÖVÉNYVÉDELEMRŐL

Az Európai Bizottság irányelvet készített a vízminőség egységes értékelésére.

MÁR MINDEN SZENNYEZETT

Nem kell ahhoz egy vegyipari vállalatnál dolgozni, hogy szervezetünket kitegyük a kockázatos vegyi anyagok hatásának. Cseh vizsgálatok szerint az irodákban lévő porban különféle a nemi szervrendszert, az immunrendszert, vagy a hormonális szabályozást károsan befolyásoló és a zsírszövetben felhalmozódó mesterséges vegyi anyagok találhatóak. Még egy hegyvidéki területen kialakított meteorológiai mérőállomáson is magas koncentrációban találhatunk a nemi szervrendszert károsító DEHP ftalátokat, melyek valószínűleg a PVC burkolatból származnak.
Csehország négy pontján három féle veszélyes vegyianyag-csoport (brómozott égésgátlók, ftalátok, alkil-fenolok) koncentrációját elemezték irodai por és a csapadékmintákban az ARNIKA környezetvédő szervezet megbízásából.
A 31 vizsgált anyagból a porban 18-20, míg az esővízben 12-14 félét találtak meg a vizsgálat során.
A vizsgálat eredményeinek alapján a környezet- és fogyasztóvédő szervezetek felhívták a figyelmet az új most készülő uniós vegyianyag-szabályozás a REACH jelentőségére, mely tervezetben kiemelt figyelmet érdemel:

- a leginkább kockázatos anyagok kötelező helyettesítése ahol lehetséges,
- a vegyi anyagok esetleges káros hatásainak nyilvánossá tétele,
- a vegyipar részéről a termékekben lévő anyagok biztonságosságának garantálása,
- az előállítással kapcsolatos fontosabb adatok hozzáférhetőségének biztosítása (pl. gyártott mennyiség).

A vegyi anyag szennyeződésekkel foglalkozó angol nyelvű tanulmány itt érhető el.

(ARNIKA)

ÖSSZHANGBAN AZ EURÓPAI PÁRTOK EGY MÉRGEZŐ VEGYI ANYAG BETILTÁSÁBAN

Az Európai Parlament főbb pártjai a héten kompromisszumos csomagot fogadtak el a perfluoro-oktán-szulfonát (PFOS) nevű vegyi anyag betiltásáról. A PFOS-t az elmúlt évtizedekben sok száz tonnányi mennyiségben használták, mint felületképző, például vízlepergető anyagot, többek között ruhákban, samponokban és bútorokban. A tudósok azonban rájöttek, hogy ez az anyag mérgező és a termékekből bejut az emberek szervezetébe, ahol hosszabb távon felhalmozódik. A PFOS-t szinte minden ember véréből ki lehet mutatni és a távoli óceánok állatainak szervezetében is megtalálható. Németország egyes területein pár hete ivóvíz korlátozást vezettek be, mert PFOS-t és közeli rokonát a PFOA-t kimutatták a vízben, ezért német részről különösen szorgalmazzák mindkét anyag azonnali korlátozását.
A PFOS-t a káros hatások felismerésének ellenére még jelenleg is több tonnányi mennyiségben használják az EU-ban. Az Európai Bizottság ezért az anyag betiltása mellett döntött, átmeneti mentességet (derogációt) adva egy-két használatnak. Az Európai Parlament pártjai támogatták a Bizottság javaslatát, sőt javasolták, hogy a derogációk legyenek határidőhöz kötve.
Az Európai Szocialista Párt Hegyi Gyulát jelölte meg témafelelősnek, így a párt részéről a magyar képviselő fogadta el és írta alá a kompromisszumos csomagot.
Guido Sacconi a vegyi anyagok új európai szabályozásának, a REACH-nek olasz EP jelentéstevője hangsúlyozta: fontos, hogy ez az irányelv a REACH előtt életbe lépjen, mert

így nem kell még éveket várni arra, hogy ez a veszélyes anyag eltűnjön a mindennapjainkból.
Az Európai Parlament szeptember végén szavaz a tervezetről és az Európai Unió Tanácsával való egyezetést követően az irányelvet várhatóan még idén elfogadják.

(Az MSZP EP delegációjának sajtóközleménye)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG BETILTOTT 22 HAJSZÍNEZŐ ANYAGOT

Egy 2003-as döntés alapján az EU-ban pozitív listát készítenek a hajszínezékekről, ennek első lépéseként 22 anyagot tiltanak be 2006. december 1-jei hatállyal. Az anyagokat amiatt tiltják be, mivel a gyártók nem kívánták (vagy esetlen nem tudták volna) igazolni azok biztonságosságát. Korábbi vizsgálatok szerint a haj rendszeres festése növelheti a hólyagrák kialakulásának esélyét. A hajfestékek gyártói 115 anyaggal kapcsolatban már benyújtották a biztonsági dossziékat, ezeket az EU fogyasztási cikkekkel foglalkozó Tudományos Bizottsága (SCCP) fogja kiértékelni.
A betiltott színezékek listája az EU sajtóanyagában angol nyelven itt érhető el.

(Az EU sajtóközleménye)

A NÖVÉNYVÉDŐSZEREK KÁROS HATÁSÚAK A FIÚK FEJLŐDÉSÉRE

A Nehezen Lebomló Szerves Szennyező Vegyületektől Mentesítő Nemzetközi Hálózat (International POPs Elimination Network, IPEN) szeptember 20-22-én Budapesten tartja éves közgyűlését. A rendezvény házigazdája a Levegő Munkacsoport lesz. Az IPEN olyan közhasznú civil szervezetek globális hálózata, amelyek a nehezen lebomló szerves szennyezőanyagok (Persistent organic pollutants, POP) kiszorítása érdekében működnek együtt. Az IPEN küldetése, hogy megakadályozza a POP-vegyületek keletkezését és a környezetbe jutását hatékony nemzetközi szabályozásokkal és a lakosság figyelmének felhívásával. A közgyűlésen várhatóan hatvan tagszervezet képviselői vesznek részt.

(*IPEN*)

LÉPÉSEK A POP ANYAGOK ELLEN

Észak-európai vizsgálatok szerint a veleszületett rejtettheréjűség és az anya tejének növényvédő-szertartalma között összefüggés tapasztalható.
A vizsgálat során 27 klórozott szénhidrogén típusú anyagot (ezek túlnyomórészt Európában évtizedek óta betiltott rovarirtó szerek) és bomlástermékeinek mennyiségét vizsgálták 62 rejtett herével született és 68 egészséges fiúgyermek anyjának tejében. A vizsgált anyagok közül nyolcat (pl. DDE, DDT, HCH) minden mintában megtaláltak.
A vizsgálatok szerint a rejtett herével született fiúk anyjának tejében szignifikánsan magasabb volt a vizsgált klórozott szénhidrogének mennyisége, azaz ők már magzati korban is nagyobb mértékben voltak kitéve ezek hatásainak.
A vizsgálat érdekessége, hogy az csak az egyes hatóanyagokat vizsgálva nem volt statisztikailag bizonyítható összefüggés a kitettség mértéke és a rejtettheréjűség kialakulása között.

A kutatók lehetségesnek tartják, hogy az egyes káros anyagok jelenléte érzékenyebbé tehet más vegyi anyagok (pl. brómozott égésgátlók) hatásával szemben is.
A teljes tudományos publikáció itt érhető el angol nyelven.

(Environmental Health Perspectives 2006. július)

UNIÓS SZABÁLYOZÁS KÉSZÜL A FENNTARTHATÓ NÖVÉNYVÉDELEMRŐL

Az EU készül növényvédő szer politikájának teljes reformjára és ezzel kapcsolatosan több tervezetett is megjelentetett az Európai Bizottság, melyek vitája mind a Tanácsban, mind a Parlamentben ősszel, ill. jövőre kezdődik.
Az új rendelettervezetben több problémás elemet is tartalmaz, ezek közül a legérdekesebb a zónás engedélyezés lenne, eszerint az EU-ban a növényvédő szereket 3 zónában kellene engedélyeztetni. Ha ez a javaslat elfogadásra kerülne, akkor pl. Magyarország és Írország egy zónába kerülne, ami jelentősen eltérő környezeti adottságok miatt csökkentené az élelmiszerbiztonságot.
Az Európai Bizottság július 12-i ülésén napirendre került a légi növényvédelem a „Peszticidek fenntartható használata" című előterjesztés 9. fejezetében.
A Bizottság szándékai között szerepel a légi permetezés betiltása, illetve alkalmazhatósági körének szigorú szabályozása. A Bizottság tervezetének célja az emberi egészség és a környezet védelme a veszélyes és túlzott mezőgazdasági növényvédő szer használattól.
A környezetvédő szervezetek sürgetik a légi permetezés betiltását, hiszen a növényvédő szer mérgezések legnagyobb része a permetszerek elsodródása miatt következik be. Spanyolországi tapasztalatok szerint a permetezőszerek jelentős része nem a termesztett növényekre kerül, pl. több mint 20% szuszpenzióként a levegőben marad és a területről elsodródik.
A légi permetezés betiltása esetén hazánk halasztást kérne, mivel az FVM elengedhetetlennek érzi annak alkalmazását a hagyományosan nagytáblás művelésű területeken. A magyar álláspont azt is kiemeli, hogy hazánkban a légi permetezési munkát nemzetközi szinten is nagyon jó minőségben tudják elvégezni.
Az EU növényvédő szer szabályozásának megújításával kapcsolatos anyagok itt érhetőek el: ec.europa.eu/environment/ppps/home.htm
Az FVM honlapján megtalálható angolul a rendelettervezet és a magyar vélemény.
A hivatalos magyar álláspont itt olvasható a légi permetezésről.

(EurActiv, FVM, EEB-PAN Europe)

EU-S IRÁNYELV KÉSZÜL A VIZEK MINŐSÉGÉRE

Az EU Vízvédelmi Keretirányelvének kiegészítéseként új EU-s vízminőségi irányelvet tervez 33 szennyezőanyag lehetséges koncentrációjának szabályozásával. A vízszennyezők közül 12 különösen magas kockázatot jelent ezért ezek kibocsátását 2025-ig szeretnék beszüntetni. A szabályozás a maximális koncentráció mellett az éves átlagos koncentráció lehetséges nagyságát is szabályozná a felszíni vizek esetén. A tervek szerint a tagállamoknak 2015-ig kellene elérnie a tervezetben foglalt víztisztasági értékeket. A terveket üdvözölte az Európai Növényvédőszer Szövetség (ECPA) üdvözölte.

A legnagyobb európai környezetvédelmi szövetség, ez EEB arra figyelmeztet, hogy ellenőrzési rendszer nélkül a szabályozást nem lehet majd betartatni. Továbbá igen kockázatos vegyi anyagok nem megfelelő súllyal kerültek be a tervezetbe.

(Environmental News Daily)

Kérjük, hogy a hírlevéllel kapcsolatos észrevételeit, illetve le- és feliratkozási szándékát a reach@levego.hu e-mail címen jelezze!

A vegyi anyag hírlevelet összeállította: Pál János

Készült a Levegő Munkacsoport és a Magyar Természetvédők Szövetsége vegyi anyag kampánya keretében.

Pál János (LMCS), Dragos Tibor (MTVSZ), Simon Gergely

A régebbi hírlevelek a www.levego.hu/vegyianyag címen érhetőek el.

A témában további hírek és információk találhatóak a Levegő Munkacsoport és a Magyar Természetvédők Szövetségének közös vegyi anyag honlapján: www.vegyireakcio.hu